

2216

15

Latvijas Valsts Arhīvs

LR Izglītības un zinātnes ministrija
Daugavpils Pedagoģiskā
Universitāte

Fonds Nr. 2216
Apraksts Nr. 15

1974 - 1995.g.

Zinātņiski pētnieciski dokumentācija

LR Izglītības un zinātnes ministrija
Daugavpils Pedagoģiskā Universitāte

Zinātniski pētnieciskās dokumentācijas
pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr.15
par 1974.- 1995.gadu

Fonda Nr.2216

P R I E K Š V Ā R D S

Zinātniski pētnieciskās dokumentācijas
pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. I5
par 1974.-1995.gadiem.

I. daļa

1921.gada novembrī DAugavpili tika atvērta Latgalē pirmā pedagoģiskā vidusskola, kuru vēlāk pārdēvēja par skolotāju semināru, bet no 1923.gada 1.augusta - par Daugavpils Valsts skolotāju institūtu. Skolotāju institūta programmās īpašu uzmanību veltīja mācību priekšmetu metodikas apguvei. Katram institūta beidzējammetodikas skolotāja un savas klases klātbūtnē bija jānovada 9 stundas: latviešu valodā, vēsturē, matemātikā, dabas zinībās vai ģeogrāfijā, apkārtnes mācībā, dziedāšanā, vingrošanā, zīmēšanā un rokdarbos. Skolotāju institūtu līdz 1940.gadam ir beiguši 505 skolotāji.

Ar 1940.gada 15.jūnijs pavēli likvidēja Cēsu, Jelgavas, Daugavpils, Rēzeknes skolotāju institūtus un ar 16.jūniju izveidoja Rēzeknes un Jelgavas Valsts pedagoģiskos institūtus.

1944.gada oktobrī Daugavpili atsāka skolotāju sagatavošanu Valsts skolotāju institūts. 1945.gada februārī mācības uzsāka pirmie 12 studenti Dabaszinību un ģeogrāfijas fakultātē. Visu 1945.gadu turpīmājās studentu uzņemšana arī Fizikas un matemātikas, Vēstures, Valodas un literatūras fakultātēs. Par direktoru iecēla Rēzeknes Skolotāju institūta direktoru Leontiju Viškarevu. Reizē tika iecelts arī direktora vietnieks mācību un zinātniskajā darbā pedagoģijas zinātnu kandidāts Izidors Meikšāns. No 1946.g. 28.maija līdz Skolotāju institūta slēgšanai 1952.gada 15.jūlijā par direktoru strādāja Vasilijs Pautovs. Direktora vietnieki mācību un zinātniskajā darbā turpmāk bija Jānis Pārpucis (1945.-47.), Olga Saleniece (1947.-48.), Aleksejs Krivenko (1948.-52.).

Ar PSRS Ministru Padomes 1952.gada 21.marta rīkojumu un Latvijas PSR Ministru Padomes 1952.gada 18.aprīļa rīkojumu Daugavpils Skolotāju institūtu reorganizēja par augstāko mācību iesādi-Pedagoģisko institūtu. 1952.gadā studentus DPI uzņēma divās fakultātēs: fizikas un matemātikas fakultātē, filoloģijas

fakultātē, kurā bija latviešu valodas un literatūras, krievu valodas un literatūras nodaļa. Institūtā darbojās 9 katedras: Dabaszinātņu, Fizikas, Fizkultūras un sporta, Krievu un ārzemju literatūras, Krievu valodas, Latviešu valodas un literatūras, Marksisma-ļeņinisma, Matemātikas un Pedagoģijas katedra. Par institūta direktoru bija iecelts Ivars Petrovs, par mācību un zinātniskā darba vadītāju - Aleksejs Krivenko. 1954.gadā tika atklātas divas jaunas fakultātes: Dabaszinātņu (vēlāk reorganizēta par Bioloģijas fakultāti) un Vēstures (slēgta 1960.g.). 1970.gadā augstskolā dibināta Mūzikas pedagoģijas nodaļa. Viens laicīgi veidojās arī jaunas katedras. To skaits 1962.gadā bija 12, 1967.g. - 14, 1972.g. - 15, 1982.g. - 17, 1992. g. - 21.

Institūta rektora (direktora) pienākumus ir veikuši: Ivars Petrovs (1952.-1953.), Krišs Grašmanis (1953.-1958.), Vitālijs Bauskis (1958.-1962.), Anna Kalnbērziņa (1962.-1970.), Gunārs Gulbis (1971.-1977.), Olegs Roždestvenskis (1977.-1993.). Institūta mācību un zinātni prorektora pienākumus veikuši: Aleksejs Krivenko (1952.-1954.), Juliāns Trukšāns (1954.), Kārlis Preiss (1954.-1955.), Pjotors Asejevs (1956.-1957.), Vitālijs Bauskis (1957.-1958.), Nikolajs Šendriks (1958.-1960.), Lidiņa Dambrāne (1960.-1963.), Modris Ābolīns (1962.-1968.), Leonards Žukovs (1968.-1973.). Zinātni prorektors - Amandis Podiņš no 1971.gada.

Sākotnēji DPI strādāja divi zinātni kandidāti: L. Levitāne (filoloģijā), V. Hlebovičs (bioloģijā). Turpmāk zinātni kandidāta grādu ieguva J. Dubašinskis (1953), J. Šteimans un G. Oparevs (1955), A. Stūraine un M. Boskova (1957), N. Poļanskis, M. Novgorodovs, Z. Vīksne (1959). 60.gados vēl 13 pāsniedzēji aizstāvēja zinātni kandidāta disertācijas. 1965. un 1966.gadā S. Antipins un J. Šteimans aizstāvēja pirmās zinātni doktora disertācijas.

Svarīgākie DPI zinātniski pētnieciskā darba virzieni bija:

- tautas izglītības un skolas vēsture Latvijā un PSRS;
- didaktikas problēmas;
- pedagoģisko kadru sagatavošana un pilnveidošana;
- jaunatnes tikumiskā un estētiskā audzināšana;
- radioaktīvā cietvielu fizika;
- organiskās pasaules attīstības likumsakarības un biosfēras izmantošanas un atjaunošanas zinātniskie pamati;
- mikrobioloģiskie procesi ūdenī un ezeros;
- cilvēka un dzīvnieku fizioloģija, citoloģija;
- rūpnieciskās ražošanas organizācijas un plānošanas jautājumi;
- latviešu un krievu valodas funkcionēšanas un attīstības likumsakarības;

- dailliteratūras attīstības likumsakarības; sižeta veidošanas jautājumi krievu un ārzemju literatūrā;
- mūsdienu antikomunisma kritika;
- seno laiku kultūras problēmas.

1958.gadā iznāca pirmais Zinātnisko rakstu sējums (humanitāro zinātnu sērija). Turpmāk tika izdoti sējumi bioloģijas un ķīmijas, pedagoģijas zinātnē, dabaszinātnē, sabiedriskajās zinātnēs. 1975.gadā zinātnisko rakstu numerācija tika pārtraukta, jo sāka iznākt republikas augstskolu zinātniskie un metodiskie krājumi. Izdotas arī DPI mācībspēku mācību grāmatas ķīmijā (autors F.Feldmanis), latviešu valodā (autori B.Vekslers un V.Juriks), kā arī mācību līdzekļi vispārīgajā fizikā, elektrotehnikā, radiotehnikā.

Neatņemama skolotāju sagatavošanas sastāvdaļa bija studentu zinātniski pētnieciskais darbs, ko vadīja Padome zinātnu prorektora vadībā. Padomi veidoja pieredzējuši pāsniedzēji, labākie studenti, kuri vadīja pētniecisko darbu institūtā un fakultātēs.

70.gados institūta kolektīvs izvirzīja jautājumu par J.Raiņa vārda piešķiršanu DPI. Tomēr šis lūgums netika izpildīts. 1986.g. 21.februārī ar LPSR Augstākās Padomes "LPSR Ministru Padomes un LKP CK lēmumu institūtam tika piešķirts padomju un komunistiskās partijas darbinieka Jāņa Kalnbērziņa vārds.

Zinātnisko pētījumu rezultāti apkopoti doktoru un kandidātu disertācijās, monogrāfijās un zinātniskajos rakstos. Aplūkojot darbību pa nozarēm,

s a b i e d r i s k a j ā s zinātnēs izpētīta Latvijas KP tak-tika un masu politiskā aktivitāte I940.g. sociālistiskās revolūcijas laikā. Latvijas PSR Nopelniem bagātais zinātnu darbinieks profesors J.Šteimans pētījumu rezultātus šai jautājumā apkopoja divās monogrāfijās (izdevniecība "Liesma" I977. un I979.g.). LPSR Augstākās un vidējās speciālās izglītības ministrijas rīko-tajā IV augstskolu zinātnieku darbu izstādē šīs monogrāfijas ti-ka novērtētas ar I pakāpes diplomu.

Tika pētīti inženiertehniskās inteliģences radošās aktivitātes palielināšanas iespējas attīstīta sociālisma apstākļos Latvijas PSR. PSKP vēstures un zinātniskā komunisma katedras vadītāja v.i., fil.zin.kand. V.Menšikovs kļuva par V Vissavienības konkursa lau-reātu jauno zinātnieku vidū sabiedrisko zinātnu zinātniskā komu-nisma jautājumos, uzrādot savas publikācijas par inženiertehnis-kās inteliģences problēmām attīstītā sociālisma apstākļos. Lielu idejiski-audzinošu darbu ir veikuši docenti A.Stūraine, I.Astankovs, V.Popovs, V.Menšikovs, V.Ivanovs, O.Roždestvenskis,

X5

profesors J.Šteimans, pasniedzēji M.Āboliņš, D.Lasmane, B.Volkovičs u.c. Tika izdoti palīgmateriāli: O.Roždestvenskis, A.Stūraine, J.Šteimans "Zinātniskā komunisma mācīšanas metoda", B.Volkovičs "Ateistiskā audzināšana" un citi darbi. humānītāra jās zinātnēs, PSRS un vispārīgās vēstures katedras profesors I.Veinbergs publicēja pētījumu rezultātus par Tuvo austumu pirmatnējā cilvēka pasaules modeli I.tūkst. p.m.ē. Viņš ir uzrakstījis nodalas jaunajam mācību palīgmateriālam augstskolām "Seno laiku vēsture 2.d." (izd. 1982.g.), kur aprakstīti Tuvo austrumu seno laiku vēstures un kultūras jautājumi I.tūkstotī p.m.ē.

Filoloģijā ievērojami rezultāti ir Latviešu valodas un literatūras katedrā. Vec.zin.līdzstr. D.Nitiņa izpētīja laviešu rakstu valodā prievidu sistēmu. Par šo darbu D.Nitiņa 1980.g. saņēma J.Ēndzelīna prēmiju un arī Latvijas PSR augstskolu zinānieku darbu IV Republikāniskajā izstādē tika piešķirts II pakāpes diploms.

Plaši tika pētīts sižeta veidošas jautājums. Ir izdoti seši tematiskie krājumi un L.Cileviča monogrāfija. Lielu darbu veica arī prof. I.Dubašinskis, doc. L.Cilevičs, L.Levitāne, E.Mekšs, pasn. A.Neminuščijs.

fizikā tika pētīti radiācijas defektu atlaidināšanas procesi kristālos, kuri tiek apstaroti lielos daudzumos un dažādās temperatūrās. Pētījumi veikti sadarbībā ar Latvijas PSR Zinātnu Akadēmijas Fizikas institūtu. Rezultāti dažādās tēmās apkopoti kandidātu disertācijās, ko izstrādājuši A.Podiņš, V.Čadajevs, E.Feldmane, V.Ozerskis, S.Rabša.

Ķīmijā tiek veikti dažu sēru saturošu organisko analītisko reaģentu elektrokīmiskie pētījumi un to kompleksie savienojumi ar metālu joniem (vad. doc. J.Skrīvelis). Tieki veikta jaunu organisko savienojumu sintēze mikrobioloģijā (vec.pasn. V.Kokina). Turpinās mikrobioloģisko procesu izpēte Latvijas zonas upēs un ūdenskrātuvēs (doc. R.Šķute, vec.p. A.Daukšta).

Botānikas un bioloģijas mācīšanas metodikas katedras docents, lauksaimniecības zin.kand. V.Bauskis pētīja augļu koku sugu un šķirņu bioloģiskās un ražošanas īpatnības, audzējot Latvijas PSR austrumos. Izdota grāmata "Augļu koku sakņu sistēma Latvijas PSR augsnēs apstākļos". Tematiskajos sējumos doc. L.Keirāns izdeva bioloģijas mācīšanas metodiku. Zooloģijas un fizioloģijas katedras vadītājs prof. Z.Vīksne veicis izmēģinājumus ar jūras cūciņām, pētot imunoloģisko reakciju stimulācijas jautājumus, ārstējot iekaisuma procesus. Izdots mācību līdzeklis : Z.Vīksne, Z.Ābolīna

"Fizioloģiskās funkcionālās sistēmas".

Pirmoreiz tika izdoti metodiskie materiāli studentiem un pasniedzējiem "DPI agrobioloģiskā stacija" L.Keirāns, J.Pokulis, E.Vaivode, A.Burunovs. (Rīga, "Avots", I98I.).

pedagoģijas zinātnēs, ar mācīšanas satura un metožu pilnveidošanu atsevišķos priekšmetos nodarbojās visas institūta katedras. Ir izdoti metodiskie materiāli matemātikā (Š.Mihelovičs), lingvinistikā (B.Vekslers, N.Mihaļova, A.Handažinska, M.Boskova, J.Spole u.c.), fiziskajā audzināšanā (G.Silovs, A.Vnukovs), bioloģijā (L.Keirāns), fakultatīvajās nodarbībās (A.Āboliņa), svešvalodās (H.Maršavs, Z.Ikere), mūzikā (D.Zariņš), G.Ozolinš). Pedagoģijas jautājumu pētīšanā piedalījās visas I7 katedras Pedagoģijas un psiholoģijas katedras vadībā (katedras vadītājs docents G.Gulbis). Pedagoģiskie jautājumi tika risināti institūta un republikas konferencēs, tika izdoti raksti, tematiskie sējumi. DPI ir uzkrājis lielu pieredzi skolēnu proforientācijas jautājumos, tādēļ I983.gadā tika rīkots seminārs "Orientēšanās uz pedagoga profesiju". Izstrādājot tēmu "Vidusskolu izlaiduma klašu skolēnu fizioloģiskais raksturojums un atbilstība skolotāja amatam" tika uzrakstīta grāmata "Bērnu un pusaudžu augstākās nervu sistēmas darbības fizioloģija" Z.Vīksne, G.Praulite, E.Āboliņa, Rīga, I98I. Šāda rakstura mācību grāmata Padomju Savienībā tika izdots pirmoreiz. I98I.g. nāk krajā zinātnisko darbu izlāsē L.Žukova redakcijā pētījumi par pedagogu sagatavošanu Latvijā, Igaunijā un Lietuvā "Skolotāju sagatavošana Baltijas tautu izglītības vēstures attīstības procesā", P.Stučkas LVU, Rīga. I978.g. ped.zin.kand. L.Timoščenko un vec.pasniedzējs B.Volkovičs izstrādāja tēmu : "Augstskolu studentu sagatavošanas pilnveidošana ateistiskai un tikumiskai audzināšanai". Par šo tematu L.Timoščenko uzstājās konferencēs Liepājā un Kijevā. I980.gadā vec.pasn. L.Timoščenko uzraksta grāmatu "Ģimenē aug meita", bet nākamgad doc. L.Timoščenko izdod grāmatu "Meitenų sagatavošana ģimenes dzīvei", Rīga, "Zvaigzne", I98I.

I980.gadā DPI piedalījās pasniedzēju, aspirantu zinātnisko darbu Republikāniskajā izstādē, ko organizēja Latvijas PSR Augstākās un vidējās speciālās izglītības ministrija. Institūta ekspozīcija tika novērtēta pozitīvi. Profesora J.Šteimana monogrāfijas tika novērtētas ar LPSR ministrijas I pakāpes diplomu, bet II pakāpes diploms tika piešķirts par D.Nitiņas monogrāfiām.

87

II. DAĻA

1987.gadā tika veikta institūtā esošo zinātniski-pētniecisko atskaišu ekspertīze par laika posmu no I974. līdz I984.g., kā rezultātā institūtā izveidotā ekspertīzes komisija atlasīja un pastāvīgā glabāšanā LVA iesniedza zinātniski-pētniecisko tēmu atskaišu sarakstu Nr.I par I974.-I984.g. (apstiprināts LVA I6.09.I989.g. protokols Nr.5). Tika atlasītas 4 atskaites.

I996.gadā tika veikta tālāka zinātniski-pētniecisko darbu atlase par laika posmu no I985.g. līdz I995.g. Tika izveidots apstiprināšanai saraksts Nr.I (turpinājumā) par I985.-I995.g. un iekļautas 6 zinātniski-pētniecisko tēmu atskaites. Apstiprinātas LVA I997.g.

Tika turpināts dokumentu vērtības ekspertīzes otrs posms: tēmu atlase, apstrāde un sagatavošana nodošanai pastāvīgai glabāšanai, pamatojoties uz izveidotajiem sarakstiem. Nododamo dokumentu fiziskais stāvoklis ir labs. I5 aprakstā izveidotas II lietas. Apraksts veidots pēc hronoloģiskā principa.

Priekšvārdu
aprakstam Nr. 15
sastādīja arhivāre V.Kaktiņa
I7.09.1998.

.....

LPSR Izglītības ministrija
Daugavpils pedagoģiskais institūts
01.09.1952. - 27.08.1959.

LPSR MP Valsts augstākās un vidējās speciālās izglītības komiteja
Daugavpils pedagoģiskais institūts
27.08.1959. - 04.05.1961.

LPSR Izglītības ministrija
Daugavpils pedagoģiskais institūts
04.05.1961. - 28.10.1965.

LPSR MP Valsts augstākās un vidējās speciālās izglītības komiteja
Daugavpils pedagoģiskais institūts
28.10.1965. - 29.09.1966.

LPSR Augstākās un vidējās speciālās izglītības ministrija
Daugavpils pedagoģiskais institūts
29.09.1966.- 16.05.1988.

LPSR Tautas izglītības ministrija
Daugavpils pedagoģiskais institūts
16.05.1988. - 04.05.1990.

LR Tautas izglītības ministrija
Daugavpils pedagoģiskais institūts
04.05.1990. - 20.11.1991.

LR Izglītības ministrija
Daugavpils pedagoģiskais institūts
20.11.1991. - 22.02.1993.

LR Izglītības ministrija
Daugavpils Pedagoģiskā Universitāte
22.02.1993. - 03.08.1993.

LR Izglītības, kultūras un zinātnes ministrija
Daugavpils Pedagoģiskā Universitāte
03.08.1993.- 01.10.1994.

LR Izglītības un zinātnes ministrija
Daugavpils Pedagoģiskā Universitāte
01.10.1994. -

Latvijas Republikas
Izglītības un zinātnes ministrija
DAUGAVPILS PEDAGOĢISKĀ UNIVERSITĀTE

reg.Nr. 90000065985

Vienības ielā 13, Daugavpilī, LV-5400

tālr. +371 5422180, +371 5422922

fax: +371 5422890 E-mail dpu@dpu.lv

APSTĀRINĀTS
ar Latvijas VA RPK
30. 10. 1998.

sēdes protokolu Nr. **10.**

DAUGAVPILS PEDAGOĢISKĀ UNIVERSITĀTE

**ZINĀTNISKI - PĒTNIECISKĀS DOKUMENTĀCIJAS PASTĀVĪGI
GLABĀJĀJĀ LIETU APRAKSTS Nr. I5 PAR 1974.-1995. GADIEM**

Nr.p. k.	Indekss vai šifrs	Lietu virsraksts	Izstrādātājs	Lietu datējums	Lau sk.
I.	Reg.Nr.730683I9, 74059076 Inv.Nr.6437028	Ķīmiskās šķiedras dubultlaušanas koefi- cienta noteikšanas metodikas pilnveido- šana.	Daugavpils 1974 Pedagoģiskā Univer- sitāte	-"-	44
2.	šifrs "Rostok-D"	Šķiedru optikas līniju informatīvo iespēju izoņe, to elektroniskā nodrošinājuma izpētiš- na sakariem ar ESM blo- kiem un iericēm no rai- došās un uztverošās pusēm.	-"-	1980	97
3.	tēma Nr.233/20	Akustooptiskā deflektora vadībās bloka izstrā- de.	-"-	1981	104
4.	Reg.Nr.01.83. 00 70562	Fotoreģistrējošās viln- vadu iekārtas vadīšanas bloka maketa teorētiskā un eksperimentālā izpēte un izstrāde.	-"-	1984	89
5.	Reg.Nr.25/4.0506. 8II9.795 šifrs "Oboločka"	Apvalku agregātu elemen- tu, kas izgatavoti no materiāliem ar palieko- šām īpašībām, deformāci- jas modelēšanas jautāju- mi termiskās un spēka iedarbības rezultātā. I.sēj.	-"-	1984	151
6.	tas pats	Tas pats II.sēj.	-"-	1985	105

10

Latvijas Republikas
Izglītības un zinātnes ministrija
DAUGAVPILS PEDAGOĢISKĀ UNIVERSITĀTE
reģ.Nr. 90000065985
Vienības ielā 13, Daugavpilī, LV-5400
tālr. +371 5422180, +371 5422922
fax: +371 5422890 E-mail dpu@dpu.lv

Nr.p. k. šifrs	Lietu virsraksts	Izstrādā- tājs	Lietu datē jums	Lapu sk.
7. Reg.Nr.0187.0 094263 Inv.Nr.028.80 067767	Dažāda blīvuma kermenū izturēšanās izpēte dina- miskajā slogojumā un se- cīgā apvalku nomešanā.	Daugavpils Pedagoģiskā Universitāte	1988	77
8.	Mācību un kontroles programmu izstrāde fizi- kas kursam profesionāli tehniska jās skolās.	-"-	1989	223
9.	Vidusskolas I0.klasses fizikas programmu izveide un izstrāde uz modulu sistēmas bāzes.	-"-	1990	367
10. Reg.Nr.0191001 0814	Personības ekoloģiskās apziņas veidošanas un ekoloģiskās audzināšanas un izglītības sistēmas konceptcijas izstrāde dažāda veida Latvijas re- publikas mācību iestādēs.	-"-	1991	II6
II. Nr.532.614	Arsēna halkogenīdu filmu virsmas enerģija un šķi- dība.	-"-	1994	65

Dotajā iedalā iekļautas II (vienpadsmiņ) lietas no Nr. I līdz Nr. II.

Aprakstu sastādīja:

arhivāre

V.Kaktiņa

Kopsavilkuma ierakstu apraksta iedalai par 1974.-1995. gadiem
apliecinu:

Ekspertu
priekšsēdētāja
A.Podinš

Daugavpils Pedagoģiskās
universitātes rektors

J.Pokulis

29.09.1998.

LIETAS Nr. _____

APLIECINĀJUMA LAPA

Lietā iešūtas (ievietotas) _____

10 (desmit)

ar cipariem un vārdiem

lapas

tai skaitā lapas ar litera Nr. _____

izlaisti lapu Nr. _____

+ _____

iekšējā apraksta lapas

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja

Zep. eksperēte

- O. Z.

amats

paraksts

S. Kopra

paraksta atšifrējums

APLIECIŅĀJUMA LĀPA

LĪEŠAS NR.

Līeši iešķītis (ieviełotais)

Pleniermts valsts glabāšanā		11
(vienpadsmit)		lietas
no Nr.	1	līdz Nr. 11, tai skaitā
literi.		
izlaisti Nr. _____		
nav pieņemti Nr. _____		
akts Nr. _____		
Fondu glabātājs	Jānis	
2000 g.	20. jūnijss	

Aprakstā	11 (vienpadsmit)
	lietas
2000 g.	20. jūnijss
LVA arhīvists	Jānis